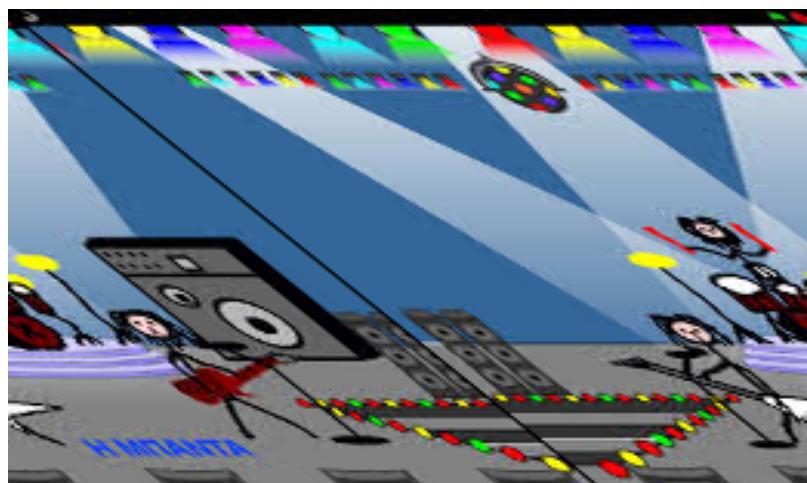

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΜΟΥΣΙΚΗ»

Β'ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ 2014-15

Β1 ΓΕΛ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ

ΜΑΘΗΤΕΣ - ΟΜΑΔΕΣ

1^η ΟΜΑΔΑ	<i>Αγραπίδη Μαρία</i>	<i>λαϊκό τραγούδι</i>
	<i>Γιαννικοπούλου Βασιλική</i>	
	<i>Γούργουρα Νίκη</i>	
	<i>Γεωργιοπούλου Αγγελική</i>	
	<i>Κονταλής Βασίλης</i>	
2^η ΟΜΑΔΑ	<i>Αδαμοπούλου Αλεξάνδρα</i>	<i>έντεχνο</i>
	<i>Θεοδωροπούλου Βασιλεία</i>	
	<i>Βόσσου Αναστασία</i>	
	<i>Ζαφείρη Μαρία</i>	
	<i>Γκούμας Νίκος</i>	
	<i>Αρβανίτης Δημήτρης</i>	
3^η ΟΜΑΔΑ	<i>Γκιάφη Λουίζα</i>	<i>παραδοσιακό</i>
	<i>Γιαννακοπούλου Γεωργία</i>	
	<i>Καλημέρη Σταματία</i>	
	<i>Δουβή Ανδριάνα</i>	
	<i>Αλεξανδροπούλου Κατερίνα</i>	
	<i>Λιακόπουλος Παναγιώτης</i>	
4^η ΟΜΑΔΑ	<i>Κορδοπάτης Γεώργιος</i>	<i>ρεμπέτικο</i>
	<i>Κασσιανός Δημήτρης</i>	
	<i>Κάνδυλας Διονύσιος</i>	
	<i>Δημόπουλος Ιωάννης</i>	
	<i>Βαρβαρέσου Γεωργία</i>	
	<i>Καστελιώτη Μαρία</i>	

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΕ11

Μουσική είναι η τέχνη που βασίζεται στην οργάνωση ήχων με σκοπό τη σύνθεση, εκτέλεση και ακρόαση/λήψη ενός μουσικού έργου. Σήμερα μπορούμε να πούμε ότι η μουσική ως τέχνη, έρχεται να καλύψει την ανάγκη του ανθρώπου να εκφράσει με τους ήχους, τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις ψυχικές του καταστάσεις.

Γνωστή και ως Απολλόνια Τέχνη, η μουσική παίρνει το όνομά της από τις εννέα Μούσες της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας. Καθ' αυτή την έννοια, η μουσική διέφερε σημασιολογικά της σημερινής χρήσης του όρου, και περιελάμβανε το σύνολο των τεχνών που βρίσκονταν υπό την προστασία των Μουσών. Στην Αρχαία Ελλάδα, ο όρος εννοούσε την Ποίηση, το Μέλος και τον Χορό ως μια αδιάσπαστη ενότητα τεχνών η οποία καλλιεργήθηκε ιδιαίτερα στο Θέατρο, ενώ τη θεωρία της Μουσικής εξέφραζε ο κλάδος της Αρμονικής. Ο διαχωρισμός αυτός υιοθετήθηκε και αναπτύχθηκε από τον δυτικοευρωπαϊκό πολιτισμό. Έτσι σήμερα μπορούμε να πούμε ότι η μουσική ως τέχνη, έρχεται να καλύψει την ανάγκη του ανθρώπου να εκφράσει με τους ήχους, τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις ψυχικές του καταστάσεις.

Τόσο ο ορισμός της μουσικής, όσο και σχετικά με τη μουσική θέματα όπως η εκτέλεση, η σύνθεση και η σπουδαιότητά της, διαφέρουν από πολιτισμό σε πολιτισμό και ανάλογα με το κοινωνικό πλαίσιο. Η ερώτηση 'τί είναι μουσική;' έχει γίνει θέμα συζητήσεων - μεταξύ λογίων και μη -, έχει δεχτεί πληθώρα απαντήσεων, όμως καμία δεν ερμηνεύει το φαινόμενο της εν λόγω τέχνης σε καθολικό, διαπολιτιστικό επίπεδο. Μεταξύ άλλων, λεξικοί ορισμοί ορίζουν τη μουσική ως 'τέχνη και επιστήμη των ήχων' ενώ το Βρετανικό Λεξικό της Οξφόρδης εξηγεί πως πρόκειται για "μια από τις καλές τέχνες που ασχολείται με το συνδυασμό ήχων με σκοπό την ομορφιά ως προς τη φόρμα και την έκφραση των σκέψεων και συναισθημάτων." Ένας συχνόχρηστος ορισμός προέρχεται από τον μουσικοσυνθέτη Έντγκαρ Βαρές (Edgar Varese), ο οποίος χαρακτηρίζει τη μουσική ως 'οργανωμένο ήχο'. Ωστόσο, ο αμερικανός εθνομουσικολόγος Μπρούνο Νετλ αναφέρει πως "πολύ λίγοι λαοί έχουν έννοιες (κι επομένως λέξεις) αντίστοιχες με αυτή της Ευρωπαϊκής 'μουσικής'.

ΕΙΔΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

1. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Η ελληνική παραδοσιακή μουσική ή αλλιώς δημοτική μουσική περιέχει όλα τα τραγούδια, τους σκοπούς και ρυθμούς των περιοχών της Ελλάδας και της Κύπρου, όπως επίσης και από τους ομογενείς στο Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Αυστραλία και αλλού. Τα ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια χαρακτηρίζονται από την περιοχή στην οποία παίζονται. Επίσης, ταξινομούνται με βάση το περιεχόμενό τους, την περίσταση στην οποία παίζονται και το μέτρο τους. Μία κατηγορία τραγουδιών που συμπεριλαμβάνεται στην ελληνική παραδοσιακή μουσική είναι τα δημοτικά τραγούδια. Τα δημοτικά τραγούδια παίζονται συνήθως σε γάμους αλλά και σε πανηγύρια. Χωρίζονται στις εξής κατηγορίες: Ακριτικά, Κλέφτικα, Ιστορικά, Παραλλαγές, Γαμήλια. Ωστόσο, στην παραδοσιακή μουσική ενυπάρχουν και διάφορα όργανα όπως τα αερόφωνα (φλογέρες, γκάιντα, κλαρίνο), τα χορδόφωνα (λύρα, βιολί, λαούτο), τα κρουστά (νταούλια, τουμπερλέκι, ντέφι).

Οι πρώτες μουσικές παραστάσεις που έχουν σωθεί στην Ελλάδα ανήκουν στον Κυκλαδικό Πολιτισμό και απεικονίζουν δύο μουσικά όργανα: μία άρπα και ένα διπλό αυλό. Λίγο αργότερα, ο Μινωικός Πολιτισμός μάς παρουσιάζει μερικές εικόνες μουσικών σκηνών με λύρες ή διαύλους.

Μια άλλη μεγάλη σελίδα της ελληνικής μουσικής αντιπροσωπεύει η μεσαιωνική μουσική η οποία επρόκειτο για αποκλειστικά φωνητική μουσική. Κατά την μεταβυζαντινή περίοδο και σε όλη την Τουρκοκρατία η βυζαντινή παράδοση συνεχίστηκε στην εκκλησιαστική μουσική.

Μουσικό είδος

Ένα μουσικό είδος είναι μια σύμβαση για την περιγραφή, καταγραφή και ταξινόμηση έργων μουσικής και μουσικών ή συνθετών. Μεταξύ των στοιχείων που καθορίζουν ένα είδος μουσικής συγκαταλέγονται το ύφος, η τεχνοτροπία, η σύνθεση των συνόλων που εκτελούν το έργο και λοιπά. Μερικά από τα πιο κοινά είδη μουσικής είναι:

ροκ

κλασική

μπλουζ

τζαζ

κάντρι

rhythm and blues

χιπ χοπ

σόουλ

φανκ

πανκ

γκόσπελ

τάγκο

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

Τα δημοτικά μας τραγούδια χωρίζονται στις εξής κατηγορίες:

1. ΚΛΕΦΤΙΚΑ

Τα κλέφτικα δημοτικά τραγούδια εγκωμιάζουν τη ζωή των κλεφτών, την αντρειοσύνη τους και την παλικαριά τους. Φωτίζουν τους θρυλικούς αγώνες της κλεφτουριάς, στα χρόνια της μακρόχρονης σκλαβιάς και του ξεσηκωμού του λαού μας. Εξυμνούν ηρωικά κατορθώματα και θυσίες. Γεμάτος ευγνωμοσύνη ο λαός μας έπλεξε τα λαμπρά αυτά τα τραγούδια που εγκωμιάζουν και μοιρολογούν, εκφράζουν τόλμη και λεβεντιά και τα διακρίνει ζωηρή εκφραστικότητα.

Μαύρη, μωρέ πικρή, είν' η ζωή που κάνουμε.

Εμείς οι μαύροι κλέφτες, εμείς οι μαύροι κλέφτες...

Σαράντα παλικάρια από τη Λεβαδιά,

πάνε για να πατήσουνε την Τριπολιτσά...

2. ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ

Ο ξενιτεμός ήταν βαρύς κι αβάσταχτος. Ο κόσμος τότε δεν πολυταξίδευε, ήταν άμαθος και δεν άντεχε τα ξένα. Ο αποχωρισμός ήταν σκληρός.

Την ξενιτιά, την ξυπολισιά,

την πείνα, την ορφάνια,

τα τέσσερα τα ζύγισαν,

βαρύτερα ειν' τα ξένα

Αυτά έλεγε ο λαός μας, γιατί την ξενιτιά την είχε βαρύτερη κι απ' το θάνατο. Κι ακόμα λέει.

Παρηγοριά 'χει ο θάνατος

και λησμοσύνη ο χάρος

ο ζωντανός ο χωρισμός

παρηγοριά δεν έχει.

Η ξενιτιά έχει βάσανα, πίκρες, καημούς και πόνους. Μαγεύει, ξελογιάζει, πικραίνει τους γονιούς μαραίνει τις νιές, χωρίζει τα ζευγάρια. Ο πόνος ξεχύνεται σ' αυτά τα τραγούδια, τα ωραιότερα της δημοτικής μας φιλολογίας.

Αχ! η ξενιτιά το χαίρεται
Τζιβαέρι μου
το μοσχολούλουδό μου,
σιγανά, σιγανά και ταπεινά...
Πουλάκι ξένο, ξενιτεμένο
πουλί χαμένο που να σταθώ...

3. ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ο πόνος της αγάπης ποτέ δεν έλλειψε. Σε όλες τις εποχές ο ερωτικός καημός ήταν αγιάτρευτος. Και με τη φτώχεια και με την καλοπέραση.

Η νιότη και η ομορφιά ήταν τα καλά του ντουνιά και ο λαός τα τραγούδησε. Τραγούδησε έντονα την ευαισθησία και την τρυφερότητα, το βαλάντωμα της νιας και το μαράζωμα του παλικαριού. Έχτισε την πιο λιτή κι εινγενική ποίηση, τα δημοτικά τραγούδια της αγάπης.

Δεν μπορώ μανούλα μ' δε μπορώ.
Αχ! σύρε να φέρεις το γιατρό,
να μου γιάνει μάνα τον καημό...
Σου 'πα μάνα μ' καλέ μάνα μ'.
Σου 'πα μάνα μ' πάντρεψέ με, σπιτονοικούρεψέ με...

4. ΤΗΣ ΤΑΒΛΑΣ ή ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ

Τα τραγούδια της τάβλας ή του τραπεζιού, τα τραγουδούν καθιστοί στα τραπέζια.

Στους γάμους, στα πανηγύρια, στις γιορτές, το γλέντι αρχίζει με μεζέδες, κρασί και αυτά τα ομαδικά τραγούδια.

Σ' αυτά φαίνεται ο καλός τραγουδιστής δημοτικών τραγουδιών, που πρέπει να έχει πείρα, γνώση, μέτρο κι εκφραστικότητα.

Κάτω στα δασά πλατάνια στην κρυόβρυση
κάθονταν και τρων και πίναν Διαμαντούλα...

Πότες θα κάμει ξαστερά

Ε! πότες θα φλεβαρίσει...

5. ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ

Ενδιάμεσα στα τραγούδια του τραπεζιού ή στο τέλος, τραγουδιούνται τα <<γυρίσματα>>. Είναι εύθυμα και πεταχτά λιανοτάγουδα, γρήγοροι ρυθμοί με αστεία και παιχνιδίσματα. Έχουν κεφάτα δίστιχα, χορικές εκτονώσεις με κεράσματα και τσουγκρίσματα.

Η γήρα μες στο στάρι κι ο βίκος στη φακή

Κορίτσι φιλημένο, δεν κάνει προκοπή...

Πολλά τραγούδια είπαμε, καμιά σταλιά δεν ήπιαμε.

Δωσ' του να πάει κάτω, για να βρει η κορφή τον πάτο...

6. MANTINADES

Είναι κρητικά τραγούδια, που αποτελούνται από ομοιοκατάληκτα δίστιχα ή τετράστιχα, σε καθιστικούς ή χορευτικούς σκοπούς. Είναι διασκεδαστικά, ερωτικά, παινευτικά ή περιπαιχτικά.

Κάλλια 'χω εσένα να θωρώ

παρά διαμάντια να φορώ...

Κορίτσι μου, κορίτσι μου

που πήρες το χωριάτη

και βγάζει τα παπούτσια του

απάνω στο κρεβάτι...

7. MOIROLOGIA

Είναι θρηνητικά τραγούδια που αποτελούν φόρο στους νεκρούς. Έχουν οργανικό σκοπό, ελεύθερον ρυθμικού τύπου. Τα παιζουν εναλλάξ το κλαρίνο και το λαγούτο και μ' αυτά κατά κανόνα αρχίζει η διασκέδαση.

8. ΠΑΤΙΝΑΔΕΣ

Οι πατινάδες δεν είναι καθιστικά τραγούδια αλλά ούτε και χορευτικά. Είναι τραγούδια της αγάπης, τραγουδισμένα από σπίτι σε σπίτι, στους δρόμους του χωριού, με συνοδεία οργάνων.

Σήμερα γάμος γίνεται, σ' ωραίο περιβόλι,
σήμερα αποχωρίζεται η μάνα από την κόρη...

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Η λαϊκή οργανική μουσική με την ποικιλία των μουσικών οργάνων, αποτελεί, όπως είναι γνωστό, σπουδαίο μέρος του παραδοσιακού πολιτισμού του λαού. Δεν είναι δυνατό να εξετασθεί η δημοτική μας μουσική χωρίς να μελετηθούν αντιστοίχως και τα μουσικά μας όργανα με τα οποία εκφράζεται ο λαός, είτε συνοδεύοντας τα τραγούδια στις διάφορες κοινωνικές του εκδηλώσεις, είτε χορεύοντας τους τόσο πολλούς και ποικίλους χορούς.

Κατά το παρελθόν ο οργανοπαίχτης ήταν συνήθως και ο κατασκευαστής του οργάνου του. Γνώριζε όλα τα μυστικά της κατασκευής του και έβαζε σε αυτό τη σφραγίδα της προσωπικότητάς του. Το όργανο το μάθαιναν με τ' αυτί. Σήμερα, οι νέοι αγοράζουν το βιομηχανοποιημένο όργανό τους και προσπαθούν να αποκτήσουν στοιχεία μουσικών γνώσεων (σολφέζ, θεωρία μουσικής), για να μπορούν να μαθαίνουν τα νέα κομμάτια της μόδας.

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

A. Αερόφωνα

1. ΦΛΟΓΕΡΕΣ ΚΙ ΣΟΥΡΑΥΛΙΑ

Η φλογέρα δεν είναι ένα μουσικό όργανο που επιτρέπει στον τσοπάνο να εκφράζει τα συναισθήματά του, σαν μοναδικό ψυχαγωγικό μέσο, μα είναι ακόμα αναπόσπαστο σύνεργό του στη δουλειά του, γιατί μ' αυτή διευθύνει το κοπάδι του λαλώντας ειδικό κάθε φορά σκοπό, ανάλογα με το τί επιζητεί δηλ. να σκαρίσει ή να σταλιάσει τα ζα του. Με τη λέξη φλογέρα ο τσοπάνος εννοεί γενικά όλα τα είδη των αυλών, όπως το καλάμι, τη νταρβίρα, τη βαρβάγκα, τη μαντούρα, τη τζαμάρα κ.α. Η διαφορά, μεταξύ τους έγκειται στο μήκος, καθώς και στη διάμετρο του σωλήνα.

2. Η ΓΚΑΙΝΤΑ

Η γκάιντα είναι τύπος τσαμπούνας. Η διαφορά προέρχεται από τα δύο μπιμπίκια που εδώ είναι τοποθετημένα μακριά το ένα από το άλλο και ο ασκός με τον οποίο κατασκευάζεται η γκάιντα είναι μεγαλύτερος από της τσαμπούνας.

3. ΖΟΥΡΝΑΔΕΣ

Στην Ελλάδα συναντούμε τρία μεγέθη του οργάνου αυτού το ζουρνά, μήκους 20 εκ, την πίπιζα, μήκους 32 εκ και την καραμούζα, μήκους 60 εκ. Οι ζουρνάδες κατασκευάζονται από σκληρό και στεγνό ξύλο καρυδιάς ή οξιάς.

4. Η ΤΣΑΜΠΟΥΝΑ

Η τσαμπούνα είναι κατ' εξοχήν ποιμενικό όργανο, διαδεδομένο προ παντός στην Κρήτη και στα Δωδεκάνησα, στα νησιά του Αιγαίου και λιγότερο στην Ηπειρωτική Ελλάδα. Τσαμπούνια λένε και τα δύο μικρά καλάμια, τα μπιμπίκια, που παράγουν τον ήχο. Τα μπιμπίκια είναι τοποθετημένα σ' ένα τουλούμι κατασκευασμένο από κατσικοτόμαρο. Η τσαμπούνα είναι γνωστή με διάφορες ονομασίες ανάλογα με τον τόπο όπως ασκί, τσαμπουνοφύλακας, τσαμπουνάσκι, ζαμπούνια, ασκομπαντούρα κ.α.

5. ΤΟ ΚΛΑΡΙΝΟ

Το κλαρίνο ήρθε στην Ελλάδα από την Ευρώπη στα μέσα του περασμέου αιώνα, μέσω των φιλαρμονικών συγκροτημάτων. Οι πρώτοι κλαριτζήδες μεταπήδησαν στο κλαρίνο από το ζουρνά ή την καραμούζα. Άλλοι πάλι από την φλογέρα έμαθαν πίπιζα και κατόπιν κλαρίνο.

B. ΧΟΡΔΟΦΩΝΑ

1. ΛΥΡΑ

Η κρητική λύρα κατασκευάζεται από μονοκόμματο ξύλο αγριελιάς, οξιάς ή δάφνης κι ακόμα από μουριάς. Έχει τρεις χορδές ή και τέσσερις.

Η λύρα της Θράκης είναι επίσης τρίχορδη αλλά είναι λίγο πιο πλατιά από τη λύρα της Κρήτης. Κατασκευάζεται από καρυδιά ή μουριά.

Η λύρα του Πόντου, ο κεμεντζές, διαφέρει από την κρητική λύρα. Είναι στενόμακρη και κατασκευάζεται από ξύλο πεύκου ή κισσού και το δοξάρι από ξύλο ελιάς.

2.ΒΙΟΛΙ

Το βιολί το εξετάζουμε λαϊκό όργανο στα πλαίσια της λαογραφίας αφού από πολύ νωρίς υιοθετήθηκε από τον ελληνικό λαό σαν βασιλιάς των μουσικών οργάνων.

3. ΛΑΟΥΤΟ

Το λαούτο είναι κατ' εξοχήν όργανο συνοδείας και συγκαταλέγεται μεταξύ όλων των συνδυασμών των λαικών μουσικών συγκροτημάτων, τόσο στην Ηπειρωτική Ελλάδα όσο και στα νησιά.

4. ΟΥΤΙ

Το ούτι είναι πολύ διαδεδομένο στην Ανατολική Θράκη. Μοιάζει με το λαούτο αλλά δεν είναι όργανο συνοδείας, παίζει τη μελωδία.

5. ΣΑΝΤΟΥΠΙ

Το σαντούρι το συναντάμε σε όλες σχεδόν τις περιοχές της Ελλάδος.

6. ΚΑΝΟΝΑΚΙ

Είναι όργανο πολύ διαδεδομένο στη Μέση Ανατολή. Στην Ελλάδα έχει σχεδόν εξαφανιστεί. Το συναντάμε σε ορισμένα μουσικά συγκροτήματα όπου συνήθως οι εκτελεστές είναι πρόσφυγες της Μικράς Ασίας και παίζουν ανατολικούς σκοπούς.

7. Το μπουζούκι, ο μπαγκλαμάς, ο ταμπουράς και η μαντόλα είναι λαϊκά όργανα που συναντάμε σ' αυτήν την κατηγορία.

Γ. ΚΡΟΥΣΤΑ

1. ΝΤΑΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΜΠΑΝΑ

Η ποικιλία των διαφόρων αυτών κρουστών οργάνων είναι μεγάλη. Κάθε τύπος διαφέρει τόσο σε μέγεθος όσο και σε σχήμα, καθώς και στην ύλη που είναι καμωμένος, γι' αυτό υπάρχουν διάφορα ονόματα, όπως νταούλι, τύμπανο, ταμπούρλο κ.τ.λ. Οι βάσεις είναι κατασκευασμένες από ξύλο ή μέταλλο και η μία ή οι δύο όψεις καλύπτονται από δέρματα ζώων. Το νταούλι κρούεται με μια ψιλή βέργα που κρατούν στο δεξί χέρι και με μια πολύ χοντρότερη που κρατούν στο αριστερό.

2. ΤΑΡΑΜΠΟΥΚΑ ΚΑΙ ΤΟΥΜΠΕΡΛΕΚΙΑ

Η ταραμπούκα είναι πήλινη στάμνα, ανοιχτή στο στόμιο και σκεπασμένη στον πάτο, που έχει αφαιρεθεί, με τεντωμένο δέρμα κατσίκας.

3. ΝΤΕΦΙΑ

Υπάρχουν διάφορα μεγέθη ντεφιών, από 20-40 εκ. Το σχήμα τους είναι σαν ένα κόσκινο, σκεπασμένο από τη μια μεριά με πετσί. Το ντέφι στην Ανατολική Μακεδονία λέγεται νταϊρές.

Δ. ΨΕΥΤΟ-ΟΡΓΑΝΑ

Εκτός από τα γνωστά μουσικά όργανα, ο λαός μεταχειρίζεται για την ψυχαγωγία του, από έλλειψη πραγματικών οργάνων, και άλλα αντικείμενα, με τα οποία μιμείται τους ήχους διαφόρων οργάνων, όπως φύλλα δέντρων, λέπια ψαριών, χτένες, τσιγαρόχαρτο κ.α. Στην Ελλάδα υπάρχουν και σήμερα μερικοί μουσικοί που τοποθετώντας μεταξύ των χειλιών τους φύλλα απιδιάς, ακακίας, πορτοκαλιάς κ.α. κατορθώνουν να παίζουν διάφορους χορούς και τραγούδια μιμούμενοι τον ήχο του κλαρίνου.

Στην Μυτιλήνη, από έλλειψη ταραμπούκας, μεταχειρίζονται έναν άδειο γκαζοτενεκέ.

Οι πρόσφυγες της Καππαδοκίας, για να κρατούν το ρυθμό του χορού, μεταχειρίζονται δύο ξύλινα κουτάλια.

Υπάρχουν άτομα που μιμούνται διάφορα όργανα με το σφύριγμα.

2. ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ

Ρεμπέτικο τραγούδι ονομάζεται το ελληνικό αστικό λαϊκό τραγούδι που εμφανίστηκε στα τέλη του 19ου αιώνα και απέκτησε τη γνώριμη μορφή του, περίπου μέχρι την τρίτη δεκαετία του 20ού αιώνα. Εξελίχθηκε κυρίως στα λιμάνια ελληνικών πόλεων όπου ζούσε η εργατική τάξη (τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη, τον Βόλο) και στη συνέχεια πέρασε και σε άλλα αστικά κέντρα. Την ίδια περίπου εποχή αναπτύχθηκε στα Ταμπάχανα Πάτρας μια διαφορετική μορφή αστικού λαϊκού τραγουδιού.

Οι ίδιοι οι ρεμπέτες αποκαλούσαν τα τραγούδια τους απλά «λαϊκά τραγούδια». Ο όρος «ρεμπέτικο» καθιερώθηκε στη δεκαετία του '60, κυρίως λόγω της δουλειάς του Ηλία Πετρόπουλου, για να συμπεριλάβει όλη την προγενέστερη λαϊκή μουσική, άλλα και άλλα είδη όπως τα συμρναίκα, τα πολίτικα, τα μουρμούρικα και άλλα αδέσποτα τραγούδια, που δεν έχουν στενή μουσικολογική σχέση μεταξύ τους.

Ιστορία: Ο Ηλίας Πετρόπουλος, ένας από τους μεγαλύτερους μελετητές του ρεμπέτικου, χωρίζει την ιστορία του ρεμπέτικου σε τρεις περιόδους:

- 1922-1932 - Η εποχή που κυριαρχούν τα στοιχεία από τη μουσική της Σμύρνης.
- 1932-1942 - Η κλασική περίοδος.
- 1942-1952 - Η εποχή της ευρείας διάδοσης και αποδοχής.

Γενικά:

Προϊστορία: Το ρεμπέτικο τραγούδι εξελίχθηκε μέσα από την ελληνική μουσική παράδοση, του δημοτικού τραγουδιού και των κλέφτικων από τους κατοίκους των ελληνικών πόλεων. Τα πρώτα ρεμπέτικα ακούσματα άρχισαν να σημειώνονται στην Αθήνα στις φυλακές του Μεντρεσέ το 1834 τα λεγόμενα "μουρμούρικα". Την ίδια εκείνη εποχή οι Βαναροί προσπαθούσαν να εισάγουν στη τότε αθηναϊκή κοινωνία τις καντρίλιες και την πόλκα. Αντίθετα στη πλατεία του Ψυρρή τα μουρμούρικα, και τα σεβνταλήτικα άρχισαν να βρίσκουν ανάπτυξη. Στις αρχές του 1900 τα ρεμπέτικα αποτελούσαν το λαϊκό τραγούδι των φτωχών συνοικιών των κυριοτέρων πόλεων. Την ίδια εποχή εμφανίζονται στον Πειραιά ως πρωτορεμπέτικα τα λεγόμενα "γιαλάδικα", που πήραν τ' όνομά τους από τη συχνά επαναλαμβανόμενη λέξη "γιάλα - γιάλα" ή "αμάν γιάλα" ή "γιαλελέλι". Μετά το 1922 έγινε μίξη των τραγουδιών μ' εκείνα της Μικρά Ασίας και του Βοσπόρου, με έντονη την εμφάνιση του αμανετζίδικου λαϊκού τραγουδιού. Τότε εμφανίζονται και τα περισπούδαστα του είδους «Καφέ Αμάν» όπου το ρεμπέτικο τραγούδι άρχισε να αναπτύσσεται ευρύτατα μέχρι το 1936 όταν και απαγορεύτηκαν θεωρούμενα ως τουρκοειδή.

Σημειώνεται πως ένα χρόνο πριν το 1935, τα αμανετζίδικα είχαν απαγορευτεί στη Τουρκία θεωρούμενα ως κατάλοιπο ελληνικό μουσικό είδος.

Κλασσική Περίοδος: Το 1932 κυκλοφορούν οι πρώτες ηχογραφήσεις τραγουδιών από τον Μάρκο Βαμβακάρη. Μέχρι το '41 εμφανίζονται οι περισσότεροι από τους κλασικούς συνθέτες και τραγουδιστές του ρεμπέτικου τραγουδιού στη δισκογραφία, όπως ο Στράτος Παγιουμτζής, ο Μπαγιαντέρας, ο Γιάννης Παπαϊωάννου, ο Απόστολος Χατζηχρήστος, ο Βασίλης Τσιτσάνης, ο Μανώλης Χιώτης, ο Στέλιος Περπινιάδης, η Ρόζα Εσκενάζη και πολλοί άλλοι. Το 1936 ξεκινάει η δικτατορία του Μεταξά και επιβάλλεται λογοκρισία. Αναγκαστικά η δισκογραφία προσαρμόζεται και οι αναφορές σε ναρκωτικά, τεκέδες κ.λπ. εκλείπουν από τις ηχογραφήσεις.

Με τη κήρυξη του πολέμου το 1940 γράφτηκαν αρκετά ρεμπέτικα τραγούδια για τον πόλεμο, όπως:

1. "Ο Μάρκος φαντάρος" (Μ.Βαμβακάρης)
2. "Τους Κενταύρους δεν φοβάμαι",
"Στης Πίνδου τα βουνά",
"Γλυκό να 'ναι το βόλι", (Μπαγιαντέρα)
3. "Τον πόλεμο μας κήρυξες" (Καρίπης),
4. "Θα πάρω το τουφέκι μου" (Κηρομύτης) κ.ά.

Με την γερμανική κατοχή το 1941, τα εργοστάσια των δισκογραφικών εταιρειών κλείνουν και οι ηχογραφήσεις σταματούν έως το 1946.

Μαζική αποδοχή του ρεμπέτικου: Κορυφαία προσωπικότητα του ρεμπέτικου αναδεικνύεται αυτή την περίοδο ο Βασίλης Τσιτσάνης. Μετά την απελευθέρωση το ρεμπέτικο αρχίζει να καταξιώνεται ως λαϊκή μουσική ευρείας αποδοχής και βγαίνει από το περιθώριο. Εμφανίζονται νέοι τραγουδιστές όπως η Σωτηρία Μπέλλου και ο Πρόδρομος Τσαουσάκης. Οι περισσότεροι μελετητές θεωρούν ότι μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '50 το ρεμπέτικο, στη γνήσιά του μορφή, πεθαίνει και δίνει τη θέση του

σε μια νεώτερη μορφή του ρεμπέτικου το λεγόμενο αρχοντορεμπέτικο το οποίο και άνοιξε το δρόμο της ευρύτερης πλέον αποδοχής του μουσικού είδους και του μεταγενέστερου λαϊκού τραγουδιού. Γνωστοί καλλιτέχνες του είδους είναι οι: Ζακ Ιακωβίδης, Κώστας Καπνίσης, Τάκης Μωράκης, Γιώργος Μουζάκης και άλλοι.

Στη δεκαετία του '60, αρχίζει η εποχή της 'πρώτης αναβίωσης' του ρεμπέτικου, όπου και ηχογραφούνται ξανά παλαιότερες επιτυχίες και εκδίδονται μελέτες πάνω στο θέμα και ανθολογίες τραγουδιών, από συγγραφείς όπως ο Ηλίας Πετρόπουλος και ο Ντίνος Χριστιανόπουλος, βιογραφίες ρεμπετών, ενώ γίνονται και αρκετές νέες ηχογραφήσεις (την πρώτη "μελέτη" όμως έχει παρουσιάσει ο Μάνος Χατζιδάκις ήδη μετά την κατοχή). Όμως από το 1944 ο Νίκος Σκαλκώτας θα εισάγει τη ρεμπέτικη μουσική στην Ελληνική συμφωνική δημιουργία: πρόκειται για το «**κονσέρτο για δύο βιολιά**» όπου εντάσσει, στο δεύτερό του μέρος, το «*Θα πάω εκεί στην Αραπιά*» του Βασίλη Τσιτσάνη. Τον επόμενο χρόνο ο συνθέτης Γιάννης Α. Παπαϊωάννου θα χρησιμοποιήσει σε δικό του συμφωνικό έργο, τον «*Βασίλη Αρβανίτη*» ένα ζεϊμπέκικο.

Το Ρεμπέτικο στις Η.Π.Α: Τα χρόνια που ακολούθησαν τη Μικρασιατική καταστροφή, αλλά και πριν από αυτήν, μεγάλος αριθμός Ελλήνων μετανάστευσε στις Η.Π.Α., μεταφέροντας εκεί την ελληνική μουσική παράδοση, αλλά και το ρεμπέτικο. Ήδη από τις αρχές του 20ου αιώνα ηχογραφούνται από αμερικανικες εταιρείες σμυρναίκα και δημοτικά τραγούδια.

Μέχρι και το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο γράφονται και ηχογραφούνται αρκετά πολύ αξιόλογα κομμάτια, ενώ η συνεργασία ελλήνων με ξένους μουσικούς δίνει πολύ ενδιαφέροντα αποτελέσματα.

Μουσικά όργανα και ορχήστρα: Τα βασικά όργανα του ρεμπέτικου τραγουδιού της κλασικής περιόδου είναι το μπουζούκι και η κιθάρα. Το μπουζούκι είναι το σολιστικό όργανο και παίζει την μελωδία, ενώ η κιθάρα αναλαμβάνει το ρυθμικό μέρος με παίξιμο «μπασοκίθαρο» όπως λέγεται ο χαρακτηριστικός τρόπος παίξιμας της λαϊκής κιθάρας. Συχνά υπάρχουν δύο μπουζούκια που παίζουν διφωνίες (πρίμο-σεγόντο) ή και ψηλάχαμηλά. Καμιά φορά συμμετέχει και ο μπαγλαμάς σαν σολιστικό συμπλήρωμα του μπουζούκιού, αν και τις περισσότερες φορές παίζει ρυθμό.

Ενίστε χρησιμοποιούνται επίσης το ακορντεόν, το βιολί, το πιάνο, το κοντραμπάσο, και ως κρουστά τα κουτάλια, τα ζίλια. Στις παλαιότερες ηχογραφήσεις, πιο κοντά στη δημοτική ή στην ανατολική παράδοση, ακούγονται σαντουροβιούλια (σαντούρι και βιολί), κανονάκι και ούτι. Ορισμένες φορές ακούγεται κάτι σαν ήχος γυαλιού. Πρόκειται για τον ήχο που παράγεται από το χτύπημα ενός κομπολογιού σε ένα ποτήρι, γνωστό και ως ποτηροκομπολόγι. Στις παρέες και στις ταβέρνες συνήθιζαν να συνοδεύουν τους μουσικούς με αυτόν τον τρόπο, συνήθεια που πέρασε και σε κάποιες ηχογραφήσεις.

Θεματολογία τραγουδιών: Η θεματολογία των ρεμπέτικων τραγουδιών κινείται σε χώρους συνηθισμένους σε κάθε είδος μουσικής, π.χ. έρωτας, αλλά και στο χώρο της μαγκιάς. Αρχικά κυριαρχούσε το ερωτικό στοιχείο και η θεματολογία ναρκωτικά - φυλακή - παρανομία. Σταδιακά και με την εξάπλωση του ρεμπέτικου σε ευρύτερες μάζες

η τα μάγκικα τραγούδια πέρασαν στο περιθώριο, και αναδεικνύονται πολλά κοινωνικά θέματα χωρίς βέβαια να χάσει τη πρωτοκαθεδρία του ο έρωτας.

Έχουν γραφτεί ρεμπέτικα τραγούδια για θέματα όπως ο έρωτας, τα ναρκωτικά και οι τεκέδες, η φυλακή, για συγγενικά πρόσωπα (π.χ. η μητέρα), ο θάνατος, η ξενιτιά, σατιρικά, για τον στρατό και τον πόλεμο, για «μικρά» θέματα της καθημερινής ζωής, για εξωτικούς τόπους, για τη φτώχεια, για πρόσωπα, για την εργασία, την ασθένεια, την πορνεία, για τις μικρές λύπες και καημούς των ανθρώπων, και άλλα.

Ειδικότερα για τους ρεμπέτες χαρακτηριστικοί υπήρξαν οι "αισιόδοξοι" στίχοι δύο κλασικών ρεμπέτικων τραγουδιών:

-Ολοι οι ρεμπέτες του ντουνιά εμένα μ' αγαπούνε,
μόλις θα μ' αντικρύσουνε θυσία θα γενούνε. (στίχοι, σύνθεση Μ. Βαμβακάρη)
-Εβίβα ρεμπέτες εβίβα παιδιά, μες τη ρεμπέτικη τούτη βραδιά.
Παίξε μπουζούκι μουν κι όχι πολλά, λίγα χρόνια και καλά. (στίχοι σύνθεση Απ. Καλδάρα)

Οι πιο γνωστοί συνθέτες-στιχουργοί-μουσικοί-τραγουδιστές:

Ανέστης Αθανασίου (ή "Γύφτος")

Ρίτα Αμπατζή

Αργύρης Βαμβακάρης (ή "Κοιλιάς")

Μάρκος Βαμβακάρης ("Ρόκος" ή "Φράγκος")

Στέλιος Βαμβακάρης

Χαράλαμπος Βασιλειάδης (ή "Τσάντας")

Πάνος Γαβαλάς (ή Πίτουρας")

Μιχάλης Γενίτσαρης

Δημήτρης Γκόγκος (ή "Μπαγιαντέρας")

Μπάμπης Γκολές

Καίτη Γκρέι

Ανέστης Δελιάς (ή "Αρτέμης")

Γιάννης Εϊτζιρίδης ή Ετσειρίδης ("Γιοβάν Τσαούς")

Ρόζα Εσκενάζυ (Σάρα Σκενάζι)

Στέλιος Καζαντζίδης (ή "Στελάρας")

Απόστολος Καλδάρας

Κώστας Καπλάνης (ή "Κεφαλάς")

Γιώργος Κατσαρός

Στέλιος Λαζάρου (ή "Θηβαίος")

Μαίρη Λίντα

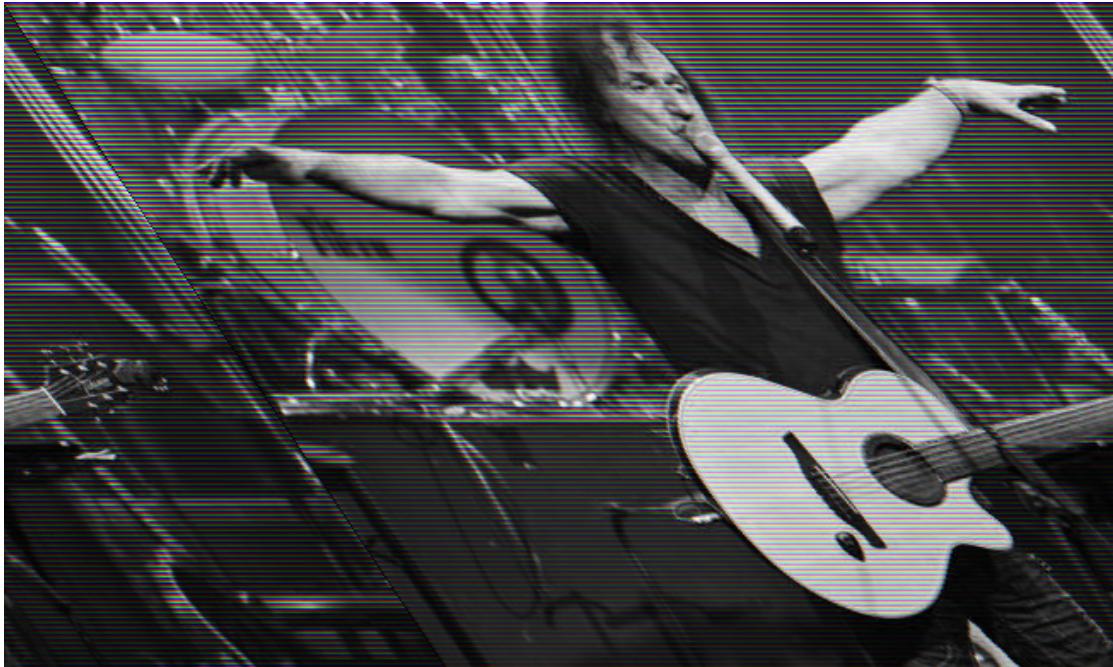
Μαρινέλλα (Κυριακή Παπαδοπούλου)

Γιώργος Μητσάκης (ή "Καραντουζένι")

Μπάμπης Μπακάλης (ή "Κουβάς")

Σωτηρία Μπέλλου
Γιώργος Μουφλουζέλης
Γρηγόρης Μπιθικώτσης
Τάκης Μπίνης
Βίκυ Μοσχολιού
Παναγιώτης Μιχαλόπουλος
Οδυσσέας Μοσχονάς
Ευαγγελία Μαργαρώνη
Μαρίκα Νίνου
Απόστολος Νικολαΐδης
Στράτος Παγιουμτζής (ή "Τεμπέλης")
Πόλυ Πάνου (Πολυτίμη Κολοπάνου)
Βαγγέλης Παπάζογλου (ή Αγγούρης)
Γιάννης Παπαϊωάννου (ή "Πατσάς")
Σπύρος Περιστέρης
Στέλιος Περπινιάδης (ή "Στελλάκης")
Αντώνης Ρεπάνης
Δημήτρης Σέμσης (ή "Σαλονικιός")
Γιάννης Σταμούλης (ή "Μπιρ Αλλάχ")
Νταιίζη Σταυροπούλου
Γιάννης Σπαχάνης
Χρήστος Σύρπος (ή "Χρηστάκης")
Παναγιώτης Τούντας
Πρόδρομος Τσαουσάκης
Βασίλης Τσιτσάνης (ή "Βλάχος")
Γιώργος Τσώρος ("Μπάτης" ή "Αμπάτης")
Απόστολος Χατζηχρήστος (ή "Σμυρνιωτάκι")
Μανώλης Χιώτης

3. ΈΝΤΕΧΝΟ – ΛΑΪΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Με την έκφραση «ελληνική μουσική» εννοούμε συνήθως την μουσική και τα τραγούδια που δημιούργησαν και δημιουργούν [Ελληνες](#) και Ελληνίδες, επώνυμα ή ανώνυμα, ατομικά ή συλλογικά, στον ελλαδικό χώρο αλλά και εκτός αυτού. Η ελληνική μουσική διαφοροποιείται ανάλογα με τις ιστορικές περιόδους. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε σε ποιο βαθμό η ελληνική μουσική του σήμερα σχετίζεται με παλιότερες μορφές της, υποστηρίζεται όμως από πολλούς Έλληνες και ξένους μουσικολόγους, με κυριότερο τον [Σαμουέλ Μπω-Μποβύ](#), ότι υπάρχει μια συνεχής εξέλιξη από την αρχαία ελληνική μουσική έως και το δημοτικό τραγούδι, η οποία μαρτυρείται, εκτός από τη γλώσσα, στο ρυθμό, τη δομή και τη μελωδία.

Ένας από τους σημαντικότερους και ομορφότερους κλάδους της ελληνικής μουσικής αποτελεί το έντεχνο. Εμφανίζεται στα τέλη της δεκαετίας του 1950 - αρχές δεκαετίας του 1960 με πρωτεργάτες τους: [Μάνο Χατζιδάκι](#) (*Ο Κύκλος με την κιμωλία, Παραμύθι χωρίς Όνομα*) και [Μίκη Θεοδωράκη](#) (*Επιτάφιος*). Κοινό χαρακτηριστικό των πρωτεργατών του «έντεχνου-λαϊκού» τραγουδιού ήταν εκπαίδευσή τους στην [κλασική μουσική](#) και η αναζήτηση της ελληνικότητας. Επινοώντας το έντεχνο τραγούδι μετέφεραν και ορισμένα από τα ιδεώδη της [Εθνικής Σχολής](#) στο λαϊκό τραγούδι.

Ο όρος έντεχνο-λαϊκό περιέχει δύο αντιφατικές έννοιες, δηλωτικές του διχασμού του Νεοέλληνα ανάμεσα στην λαϊκή παράδοση και τον δυτικό προσανατολισμό. Ο Μίκης Θεοδωράκης ορίζει το Έντεχνο λαϊκό τραγούδι ως: «ένα σύγχρονο σύνθετο μουσικό έργο τέχνης που θα μπορεί να αφομοιωθεί δημιουργικά από τις μάζες». Αφετηρία της προσπάθειας αυτής είναι ο «*Επιτάφιος*» (1958, σε ποίηση Ρίτσου), για τον οποίο ο

Θεοδωράκης αναφέρει: «δεν είναι τίποτε άλλο παρά το πάντρεμα ανάμεσα στη σύγχρονη ελληνική μουσική και στη σύγχρονη ελληνική ποίηση».

Ως αποτέλεσμα δημιουργείται μια παράδοση μελοποιημένης ποίησης που ονομάζεται «Έντεχνο τραγούδι». Διαφέρει από το λαϊκό κυρίως στο στίχο, αλλά και στη μουσική (ενορχήστρωση, ύφος). Ο χαρακτήρας του είναι περισσότερο δυτικός όσον αφορά στα συνθετικά μέσα, δεν έχει όμως καμία σχέση με τη φόρμα του δυτικού ρωπαϊκού ρομαντικού και μεταρομαντικού έντεχνου τραγουδιού *Ληντ* (Lied). Το ελληνικό Έντεχνο τραγούδι αποκτά γρήγορα μεγάλη απήχηση στις πλατιές μάζες, φαινόμενο πραγματικά σπάνιο για τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Σε αυτό συνέβαλε και ο ενεργός πολιτικός ρόλος του συγκεκριμένου είδους κατά τη περίοδο της δικτατορίας.

Μερικά χαρακτηριστικά της παράδοσης αυτής του Έντεχνου λαϊκού τραγουδιού είναι:

1. Οι κύκλοι τραγουδιών: δίσκοι με ενότητες τραγουδιών που ακολουθούν μια ενιαία κεντρική ιδέα. Πρόκειται για μελοποιημένη ποίηση σύγχρονων – κυρίως Ελλήνων – ποιητών ή στιχουργών.
2. Καθιέρωση του λαϊκού τραγουδιστή και του λαϊκού μουσικού οργάνου (μπουζούκι) ως αυθεντικών εκφραστών του γνήσιου ποιητικού πάθους.
3. Νέα μορφή επικοινωνίας με το κοινό με την καθιέρωση της λαϊκής συναυλίας σε ανοικτούς ή ειδικά διαμορφωμένους χώρους, με μαζική συμμετοχή.

Ενδεικτικοί κύκλοι τραγουδιών που θεωρούνται σήμερα κλασικοί του Έντεχνου τραγουδιού είναι: Μίκης Θεοδωράκης: *Άξιον Εστί* («λαϊκό ορατόριο», Ελύτης).

Μάνος Χατζιδάκις: *Μεγάλος*

Ερωτικός : Σαπφώ, Ευριπίδης, Σολωμός, Καβάφης, Ελύτης, Γκάτσος κ.ά.). Γιάννης Μαρκόπουλος: *Iθαγένεια*, Χρονικό (Μύρης). Θάνος Μικρούτσικος: *O Σταυρός του Νότου* (Καββαδίας). Σταύρος Ξαρχάκος: *Κατά Μάρκον* (Γκάτσος): Διονύσης Σαββόπουλος: *Μπάλλος*, *Αχαρνής*, *Τραπεζάκια έξω*, κ.α.

Άλλοι σημαντικοί συνθέτες που νιοθέτησαν το τραγουδιστικό κλίμα του Έντεχνου ήταν οι: Μάνος Λοΐζος, Δήμος Μούτσης, Χρήστος Λεοντής, Δημήτρης Λάγιος, Νίκος Μαμαγκάκης και από πλευράς στιχουργών οι: Λευτέρης Παπαδόπουλος, Μάνος Ελευθερίου, Τάσος Λειβαδίτης κ.ά.

Χαρακτηριστικότεροι ερμηνευτές της πρώτης γενιάς του Έντεχνου ελληνικού τραγουδιού (1950-1980) είναι οι Μαρία Φαραντούρη, Γιώργος Μούτσιος, Μαρία Δημητριάδη, Φλέρυ Νταντωνάκη, Αλίκη Καγιαλόγλου, Μαρίζα Κώχ, Νάνα Μούσχουρη κ.ά., ενώ από το 1980 μέχρι σήμερα έχουν ξεχωρίσει οι Νένα Βενετσάνου, Σαβίνα Γιαννάτου, Έλλη Πασπαλά, Μανώλης Λιδάκης, Γιάννης Κότσιρας, Δημήτρης Μπάσης και Νατάσα Μποφύλιου, μεταξύ άλλων. Παράλληλα, γνωστοί τραγουδιστές όπως οι Χάρις Αλεξίου, Δήμητρα Γαλάνη, Τάνια Τσανακλίδου, Γιώργος Νταλάρας και Μελίνα Ασλανίδου, έχουν επίσης ασχοληθεί κατά καιρούς με το Έντεχνο πραγματοποιώντας αξιόλογες ερμηνείες.

Στην παράδοση του Έντεχνου τραγουδιού προστέθηκαν μέσω της διάδοσης των μπουάτ, οι "τραγουδοποιοί", που γράφουν τη μουσική, το στίχο και τραγουδούν οι ίδιοι τα τραγούδια τους. Πρωτεργάτης θεωρείται ο Διονύσης Σαββόπουλος, ενώ ανάμεσα στους σημερινούς εκπροσώπους του είδους είναι ο Σωκράτης Μάλαμας, ο Μιλτιάδης Πασχαλίδης, ο Αλκίνοος Ιωαννίδης, ο Ορφέας Περίδης, ο Θανάσης Παπακωνσταντίνου, ο Γιάννης Αγγελάκας (στην περίοδο της Σόλο καριέρας του), Νατάσα Μποφίλιου, Γιάννης Χαρούλης κ.ά.

Από τη δεκαετία του '70 και μετά, εμφανίζεται και το ελληνικό ροκ που πατάει κυρίως σε δυτικές μουσικές φόρμες αλλά χρησιμοποιεί ελληνικό στίχο. Σημαντικοί εκφραστές του είδους θεωρούνται ο Παύλος Σιδηρόπουλος, ο Θανάσης Γκαϊφύλλιας και ο Δημήτρης Πουλικάκος. Στις επόμενες δεκαετίες ακολουθούν τα γκρουπ Τρύπες, Μωρά στη Φωτιά, Ξύλινα Σπαθιά, Διάφανα Κρίνα, Ενδελέχεια, κ.ά.

ΕΝΤΕΧΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΩΝ:

Παπακωνσταντίνου:

(πάρε με) <https://www.youtube.com/watch?v=8bqIxLI333A>

(Σ' αγαπώ να προσέχεις) <https://www.youtube.com/watch?v=sqeR6IqJZFE>

(Να κοιμηθούμε αγκαλιά) <https://www.youtube.com/watch?v=1uStM1Zpah8>

Χρήστος Θηβαίος:

(Πόσο πολύ σ' αγάπησα) <https://www.youtube.com/watch?v=CM3DcqxBXd0>

Γιάννης Χαρούλης & Νατάσσα Μποφίλιου:

(Κοίτα εγώ)

<https://www.youtube.com/watch?v=4u86SFU3Ncg>

Τέλος, η έντεχνη μουσική είναι μοναδική αφού σε όλον τον κόσμο την γέννησε η Ελλάδα και καμία άλλη χώρα μαζί με τους καλλιτέχνες της δεν μπορεί να εκτελέσει και να

δημιουργήσει τέτοια κομμάτια. Είναι ο θησαυρός μας, η περιουσία μας, ο πολιτισμός μας και θα πρέπει να τον διατηρήσουμε αιώνια.

4. Λαϊκό Τραγούδι

Τι ονομάζουμε λαϊκό τραγούδι;

- *Λαϊκό τραγούδι (λαϊκό/παραδοσιακό τραγούδι) ονομάζεται εκείνο το τραγούδι των Ελλήνων, δοσμένο σε ελληνική γλώσσα, που είναι εναρμονισμένο στο ύφος της ελληνικής αστικής λαϊκής μουσικής, τόσο από την αρχαιότητα, όσο και μεταγενέστερα, μετά το τέλος της δεκαετίας του 1950, όταν μια νέα γενιά μουσικών αναπτύχθηκε από το ρεμπέτικο τραγούδι, στη λαϊκή μουσική της εποχής.-*

Το λαϊκό τραγούδι σήμερα...

- Στη σημερινή εποχή το λαϊκό τραγούδι εξελίχθηκε από το δημοτικό με όλες του τις λαϊκές παραδόσεις και το ρεμπέτικο, και ενισχύθηκε με καινοτομίες όπως η χρήση των ενισχυτών ή κι άλλων οργάνων (τύμπανο και των τεσσάρων οργάνων σε συγχορδία μπουζούκι, ηλεκτρική κιθάρα και αργότερα αρμόνιο).

Η ιστορία του λαϊκού τραγουδιού

Στη Σμύρνη, την Πόλη και τα άλλα μεγάλα λιμάνια της αυτοκρατορίας ο Ελληνισμός ζει και δημιουργεί, αντλώντας κάθε παράδοσή του στην κουλτούρα του παγκόσμιου πολιτισμού. Σε αυτό το ισχυρό και πανάρχαιο ιστορικό δέντρο θα έρθει να ανθίσει περί τον 17ο αι. το σύγχρονο λαϊκό τραγούδι των πόλεων. Στην Ελλάδα της δεκαετίας του 1960, μια σειρά από διαφορετικά σχολεία προέκυψαν. Ένα μουσικό ρεύμα μεσογειακής καταγωγής (ή επιφροής) επηρέασε σημαντικά το λαϊκό τραγούδι, με έντονη χορευτική μουσική, των οποίων κύριοι εκτελεστές ήταν ο Δημήτρης Μητροπάνος, ο Στέλιος Καζαντζίδης, ο Μανώλης Χιώτης (συνθέτης), ο Τόλης Βοσκόπουλος, ο Σπύρος Ζαγοραίος, η Βούλα Πάλλα κ.ά. Σε αυτό βοήθησε και η άνθιση των ελληνικών ταινιών, η περίφημη χρυσή κινηματογραφική εποχή των δεκαετιών του 1960 και του 1970. Έχουμε λοιπόν, από τη μια το κοινό, ομογενοποιημένο ελληνικό λαϊκό τραγούδι, με όλα τα ιδιώματα της ελληνικής παραδοσιακής κουλτούρας κι από την άλλη το ιδιόμορφο μουσικό ρεύμα του αστικού ρεμπέτικου (τραγουδιού των πόλεων), δημιουργημένο από την ελληνική παράδοση, κυρίως των Ελλήνων προσφύγων

- Στο Λαϊκό του 80 η επίδραση της δυτικής ποπ μουσικής, είναι πλέον εμφανέστατη καθώς και ο ρυθμός σημειώνεται γρηγορότερος. Ως «λαϊκό-ποπ» θεωρείται το είδος του τραγουδιού που ερμηνεύουν σύγχρονοι καλλιτέχνες όπως ο [Γιάννης Πλούταρχος](#), η [Νατάσα Θεοδωρίδου](#), ο [Αντώνης Ρέμος](#), ο [Γιώργος Μαζωνάκης](#) και άλλοι.

Δεκαετία 70s-80s

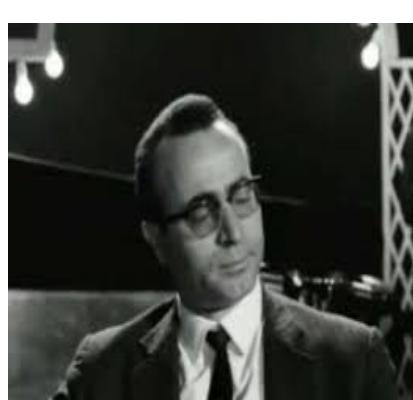

Δεκαετία 80s

- Ο Βασίλης Τσιτσάνης είναι από τους πρωτεργάτες του ελληνικού λαϊκού τραγουδιού, αποτελώντας ταυτόχρονα και γέφυρα ανάμεσα στο ρεμπέτικο και στο λαϊκό (δεκαετία του 1950 και εξής). Η μετάβαση στο λεγόμενο «λαϊκό» γίνεται φανερή στην μουσική με την επιβολή ευρωπαϊκού κουρδίσματος στο μπουζούκι και την προσθήκη της 4ης χορδής από τον Χιώτη (1953), γεγονός που σηματοδοτεί ότι ο δημιουργός μπορεί να γράφει τραγούδια με «αρμονίες» («ματζοράκια-μινοράκια» κατά τον Τσιτσάνη). Η δισκογραφία, το ραδιόφωνο και οι ελληνικές κινηματογραφικές ταινίες επηρεάζουν αποφασιστικά την δημιουργία και την διάδοση του λαϊκού τραγουδιού. Στη θεματολογία επικρατεί το ερωτικό στοιχείο, αλλά δε λείπουν και θέματα που αφορούσαν στα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας, όπως ο εμφύλιος, η μετανάστευση, η ξενιτειά, η φτώχεια, οι κοινωνικές αδικίες.
- Στο πλαίσιο ενός γενικότερου εξωτισμού, εισάγονται επίσης αραβοπερσικές διασκευές τραγουδιών και εξωτική θεματολογία, αλλά και ρυθμοί, απόρροια της τάσης φυγής από κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα της μετεμφυλιακής περιόδου. Το λαϊκό τραγούδι γίνεται σταδιακά αποδεκτό και από τις ανώτερες κοινωνικές τάξεις («Λαός και Κολωνάκι») και ανάλογα με τις προτιμήσεις του κοινού διαμορφώνονται επιμέρους ύφη, όπως «βαρύ λαϊκό», «ελαφρολαϊκό κτλ».

- Σημαντικοί δημιουργοί, εκτός από τον Τσιτσάνη, ήταν οι: [Γεράσιμος Κλουβάτος](#), [Γιώργος Μητσάκης](#), [Θόδωρος Δερβενιώτης](#), [Μπάμπης Μπακάλης](#), [Απόστολος Καλδάρας](#), [Άκης Πάνου](#)
- Ερμηνευτές (ενδεικτικά): [Στέλιος Καζαντζίδης](#), Γρηγόρης Μπιθικώτσης, [Στράτος Διονυσίου](#), [Πάνος Γαβαλάς](#), [Μανώλης Αγγελόπουλος](#), [Καίτη Γκρέν](#), [Γιώτα Λύδια](#), [Πόλυ Πάνου](#), [Βαγγέλης Περπινιάδης](#),
- Στιχουργοί: [Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου](#), [Χαράλαμπος Βασιλειάδης](#), [Κώστας Βίρβος](#), [Χρήστος Κολοκοτρώνης](#), [Κώστας Μάνεσης](#).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<http://paradosiakimousiki.blogspot.gr/>

wikipedia, you tube.

<http://el.wikipedia.org/wiki>

<http://el.wikipedia.org>

<https://www.google.g>